

A PITA GĀN NA DE NIE

I Maa Pita na i a Yesu Kırısıto nıtőnää le seere a gān nyā körə a yın a Nāaŋmın na chel ir a yı i sāanba yēyel ka a wer pō, na yı be a Pontus, nı Galatiya, nı Kapadosiya, nı Asiya, nı a Bitiniya.
II A Sāa Nāaŋmın den nie bōč yı, ka a wu Sıe oo yı, a yı i cheche, yın wōnō a Yesu Kırısıto toor jūu, ka wu mir yı a wu jäi. Wāefü nı nyā'maar na dōčlo yın taa.

III Peefü wu ta a Nāaŋmın na i a sı Soro Yesu Kırısıto Sāa! A wu nıbaal bermə naa, ka wu dōč sı dōč paalaa, na wu ku sı tiertç vur tu a Yesu Kırısıto wun sāi a kūu pō, **IV** nı a nābomo ala wun bin gun sı be a saaju, a ba were ε, a ba sōčonō ε, bu i juclo ε. **V** A tu naa yı sōčfu pō, ka a Nāaŋmın Kpēč ger pōč yı, tı tān a bıbir baaraa 'lō a faafu 'lō na chçor baar na wa nyır. **VI** A anyāna pō le yı chile yōč jaa, an sōč i ika yın din dōčye beer kaa bürə bürə pō. **VII** A anyāna wa naa ka a yı sōčfu na kpēme gar a selma na i bōsōčonää ban ma duul būu pō ir a deer bar. A yı sōčfu na hıeb i peefü, nı tıır, nı 'yōčfu a sōč 'lō a Yesu Kırısıto na wa nyır. **VIII** Yı gba na ba nyę wu ε, tı na yı nō wu. Yaa gba nyę wu a pōpāanyā ε, tı sōč wu, na yı seen a pupel tıır 'lō nıre na kō tōč man ε. **IX** Bojūu yı nyere naa a yı sōčfu bon na i a yı sır faafu.

X A faafu nyā 'yer le a Nāaŋmın 'ye'yerbe dōč 'yer a wāefü nyā na wa a yı s̄e. Ba vier naa a

faafu nyā na ba chēpē wō jaa nē nē. **XI** Ba mōon nūbir ika ba bōo a sōo nī a yelsi ala a Kırıṣito Sīe na be a ba sē na wile ba, a le won 'yer a dōoye a Kırıṣito na di nī a tūr ala na turo. **XII** Nāaṇmīn wiil naa a wō 'ye'yerbe banyāna ika a ba i ba māe 'yōo le ba tōnō a le ε, tī che yin 'yōo le. A le ban 'yer a nyāna yin ben wōnō a pōpānyā a bala na muolō a 'yer nōo tu a Nāaṇmīn Sīe won tō a wō yi a saaju. A malakası mī gba ta buorō naa ika ba muul kaa a anyāna.

XIII A le jūu, yi chōor a yi tīer gun tōmō, na yi nyōoro yi māe. Yi de a yi tierṭō 'yōo a wāefu 'lō a Yesu Kırıṣito na ku yi a wō waa daar. **XIV** Yin wōnō a Nāaṇmīn toor jūu, yi taa le maala a kōro mamaalbie ε, a le yin ba dōo bōo ε. **XV** Tīche nūtāa le a 'lō na buol yi na i cheche, yi mī i cheche a yi yelmaalsı a jaa pō. **XVI** Bojūu a sēb ika, "Yi i cheche, bojūu n in cheche." (*Mosesi Gāma Na Tu Ata 19:2*)

XVII Yin ma buolō wō a yi Sāa, 'lō le na tōor nūre jaa 'yer, na waa turo ε, yi kpīere a yi kpēfō nūtāa sāanba, na yi joro wō dābāε. **XVIII** Bojūu yi bōon naa ika a ba i bōsōonāa fika libir, bū selma le Nāaṇmīn de yab den yi yin a yi sāakpāmīne yelporsı ala na lū yi pō ε, **XIX** tīche a i naa a Kırıṣito jäi vīla ala na i a pēraabile na ba tara chefū ε, bū jāne jaa ε. **XX** Nāaṇmīn ir wō naa tī wa bīer maal a wer, tīche wō vēn ka wō nyır a sōo baaraa a yi jūu. **XXI** A wō jūu le yi sōo de a Nāaṇmīn na ir wō a kūu pō na wō ku wō tūr, ka a yi sōofō nī a yi tierṭō na be a Nāaṇmīn 'yōo.

XXII Pōpānyā yin chōor a yi māe yin turo a

yelmāe jūu, yi nōnō naa a yeeer sīre jaa. Yi nōnō taa nī a yi nyāa wō jaa. [XXIII](#) Bojūu yi nyen dōo paalaa 'lō na ba i bōkpiraa ε, tiche wōn ben be, na ba tu a Nāaŋmīn 'yer na i vor, na be be būbir jaa. [XXIV](#) Bojūu, "Nīsaal kaara naa fika mōor, ka a ba tūr wo jaa kaara fika a mōpuul. A mōor wa jōol, a puul mī ma suor naa. [XXV](#) Tiche a sī Soro 'yer 'lō ben be būbir jaa." (*Isaiya 40:6-8*) A 'yer nyāna le ba mōol ku yi.

II

[I](#) A le jūu, yi ir yi māe yin a yosōc 'yer, belfū, neer ayi tarfū, nyuur, nī kporfū jaa bōrō pō. [II](#) Yi kaara fika bipile, na yi bōrō a Nāaŋmīn 'yer ka i yi vōlaa a bir kaar, a yin tōc nōc a yi faafū pō, [III](#) bojūu an i yi lēm kaa le a sī Soro na nōmō.

[IV](#) An i yi wa naa a wō sē na i a Kōsīr vor a nīsaal na tōr bar, tiche ka a Nāaŋmīn ir wō a wō i bōsō, [V](#) yin mī na i fika a kōsīvōe a ba men yi, nī a Nāaŋmīn yir ka yi i a wō bōrlo chechesi, na yi loro a wō bōr wōn sōc tu a Yesu Kīrisīto 'yōc. [VI](#) A sēb a Nāaŋmīn gān pō ika, "Nyē, n bin a kōsīr be a Jiyon tēe pō, a kōsīr vīla 'lō in kaa ir ka wō i a kōsīr ju, ka nīre 'lō jaa na sōc de wō, vā kō di wō ε." (*Isaiya 28:16*) [VII](#) Pōpāanyā a yin bala na sōc de wō, wō in kōsīr sō. Tiche a bala na ba sōc de wō ε, "A kōsīr 'lō a mūmīerbē na tōr bar, 'lō le i a kōsīr ju," (*Yiel Gān 118:22*) [VIII](#) na, "Wō i a kōsīr 'lō a nībe na ḥmīere a gbeε, na wō i a pie 'lō ban bāra loro." (*Isaiya 8:14*) Ba ḥmīere naa ba gbeε bojūu ba tōr naa a 'yer 'lō 'yōc a Nāaŋmīn na dōc bin ba.

X Tiche yin 'lo, Nāaŋmīn le ir yi a yi i a wu bōorlo nāmīne, na yi i nīchēchesi, na yi i a Nāaŋmīn sofū, ka yi na pēere wū, an i 'lo le buol yi yin a libe pō waan a wu chāa herete pō. **X** Yaa dōc i a wu nībe ε, tiche pōpānyā yi i naa a Nāaŋmīn nībe. Yaa dōc tara a Nāaŋmīn nībaal ε, tiche pōpānyā yi tara wu naa.

XI N barmīne, n sōrcō yi naa nītāa nyūorsi nī sāanba ka a wer pō ika, yi ir yi māe yin a āgān vōlaa na ma jēere nī a yi sūr. **XII** Yi kpīere vīla a bala na ba puoro sē, ban sōcō gba kpēre yi ika dēer le yi maala, bala wa nyē a yi vīla maalfū ban 'yōon Nāaŋmīn tīr a wu waa bībir.

XIII A sī Soro jūu, yi siir yi māe ku a tōfū dēme, ala sōcō i a nākpēe 'lo le, **XIV** būl a nābil bala wōn ir bin a tēn tēn ka ba kpāana a bala na maala dēer tī pēere a bala mī na maala a le na tor. **XV** Bojūu Nāaŋmīn bōfū le ika yin maala vīla na yi pōcō a ba bōcō dēme na i a jōlō nēer. **XVI** Yi kpīere nītāa sumīne, tiche yi taa de a māe sofū nyā pōcōn yelbier ε, tī yi kpīere fika Nāaŋmīn gbāgbāar. **XVII** Yi 'yōonō nīre jaa na yi nō a yi taa Yesu turbo, na yi joro Nāaŋmīn dābāε, tī 'yōonō a nāa.

XVIII Gbāgbāar, yi siir yi māe ku a yi tōnbō nī 'yōofū, a ta i a bala na bal nībir maala yi vīla tēε ε, tiche a bala mī na kpēme a nībir. **XIX** Bojūu a Nāaŋmīn na maal vīla ku nīre 'lo na tara tīer vīla, na wū di dōcye na ba tara sōr ε, bojūu wū tara na Nāaŋmīn tīer. **XX** Tiche bo le na i a yi tōnō, ala i ba ḥme yi naa yin tō dēer jūu? Tiche ala i yi din dōcye yin maal vīla jūu, an

in tõnõ ku yi Nääajmın niem. **XXI** A anyäna juu le a Nääajmın buol yi, bojüu Kürisito mı dőc di döçye, na wu maal wiil yi ika yi turo a wu pala. **XXII** "Ka waa dőc maal deer jaa ε, bıu ka belfu yi a wu nee pɔ ε." **(Isaiya 53:9)**

XXIII A le ban dőc turo wu, waa mı tu yaa a sän ε. A döçye na pɔc wu, waa jo dābāε ε. Tiche wu den a wu mäe ku a Nääajmın na töörö a 'yer jaa dē dē. **XXIV** A wu mäe le tuo a sı yeldəbe a wu āgān pɔ a daa ju, ka sı mı na kpi ku yelbier tı be be ku yeltorsı. A wu fele ala juu le sää sı. **XXV** Na yi kaara fika piir na dőc bɔrɔ, tiche pɔpāanyā yi lıeb wa a pechine na kaara a yi sıur sē.

III

I Pɔbɔ, a le nı wu ju mı le, yi sıur yi mäe ku a yi sırbε. Bamıne baa sɔc puor ε, tiche a yi befo na tõon lıeb a ba tıer a ba puoro, **II** bala wa nyε a le a yi maalfu na i vıla, nı le yın 'yɔɔnõ a yi mäe. **III** Yi ta vɛ ka a yi vıla i a yõo pāefu tee ε, nıtää a ju wobfu, selma bɔjɔrsı yarfı, nı a fɔnibikpāen sefı ε. **IV** Tiche yi vɛ ka a yi pāefu be pıɔm na ba jɔɔlɔ ε, na i vıla, he le le le, nı jomm, ala le i vıla a Nääajmın niem. **V** Bojüu nitõnõ le a mama pɔcɔsn bala na tara a Nääajmın tıer ma maal a ba mäe vıla. Na ba sɔc turo, na ba sıur ba mäe ku a ba sırbε. **VI** Le mı le a Saara na dőc wõnõ a Abraham toor na wo ma buɔlɔ wu a wo soro. Yın le i a wu bibiir, ala i yi maala na a le na vıele na yi kɔ joro dābāε ε.

VII Sırbε a le nı wu ju mı le, yi tıere a yi pɔbɔ yın lɔɔ kpıere nı. Yi kaara ba nı 'yɔɔfı, bojüu baa tara kpāen jā yi ε, tı na ba pıɔ yi a Nääajmın

wāefu kofu 'lɔ na i nyevvər, ka bon jaa taa var a yi Nāaŋmūn sōrfu ε.

VIII A 'yer baaraa le a anyā, yi jaa yi tara tuer bō'yen, na yi kaara taa nibaal, na yi nō taa maala vila kuro taa nī māe siirfu. **IX** Yi ta de yelbier yāan yelbier sān ε, bii tobir yāan tobir sān ε, tiche yi 'yer nevila 'yōɔ ba, bojūu a anyā 'yōɔ le a Nāaŋmūn buɔl yi ika yin nyen sōvfu. **X** Bojūu, "Ala i nire nōn nyevvər na wu buɔrɔ bibiviesi wu ir wu nee yin 'yerdeer nī belfo po. **XI** Wu l̄ieb puor 'yōɔ yelbier ti maala vila, na wu buɔrɔ nyā'maar joro turo a wu puor. **XII** Bojūu a si Soro kaara naa a bala na tor, na wu wōnō a ba sōrfu. Tiche a si Soro puɔ ma sōɔ naa nī a bala na ma maala yelbier." *(Yiel Gān 34:12-16)*

XIII An le na ge yi ala i yi mōɔ nübır maala vila?

XIV Tiche ala i yi gba din dōoye yin maala vila jūu, Nāaŋmūn na sōɔ yi naa. "Yi ta joro dābāe nī a ba vuurfu ε. Yi taa joro dābāe ε," *(Isaiya 8:12)*

XV Tiche a yi nyān po, yi 'yōɔnō a Kırısitō na i a yi Soro. Na yi ma chɔɔr sōɔ jaa ala i nire wa sōɔr yi naa a tiertɔ 'lɔ yin tara, tiche yi ma man naa jomm nī 'yōɔfu, **XVI** na yi vē ka a yi tuer chaar, ka a bala na sōɔnō a yi yuor yin turo a Kırısitō jūu, ka vā na kpe ba, nī a ba yosōɔ 'yer. **XVII** An in vila ala i Nāaŋmūn bɔfū le, yin di dōoye vila maalfu jūu, gar yin na di dōoye deer maalfu jūu. **XVIII** Bojūu Kırısitō kpi naa a yi yelbier jūu gbebō'yen teε, a 'lɔ na tor ku a bala na ba tor ε, ika wu waan yi Nāaŋmūn s̄ε. Ba ku naa a wu āgān, tiche ka a Nāaŋmūn S̄ie sāi wu a kūu po, **XIX** a S̄ie nyā le a Kırısitō chiin a

kpīi tēe na wō tī muol kū a kpīisi bala na be a pōcfū die pō. **XX** A banyāna le tōr a Nāaŋmīn nēe, tiche ka wō di kānyir ka a Nowa wa maal a daka bulomtum baar. A nībe bālāa na i anin tēe wa nyen faafū a kōo pō. **XXI** A kōo nyā nyetāan fika a Nāaŋmīn kōo sofū na faa yi mī a pōpāanyā, a ba i āgān deer pēe barfū le ε, tiche a nēe yin tūr kū Nāaŋmīn nī pōtivūla. Yi nyen faafū tu a Kūrisīto kūu irfo pō. **XXII** 'Lō le do a saaju tī jāne, a Nāaŋmīn nūsōo jie ka a malakası, nī a tōcfū dēme, nī a kpāen dēme ba jaa turo a wō nēe.

IV

I A le jūu, a Kūrisīto na di dōoye a wō āgān pō, yi mī su a tājebonsi ala gun a tīer 'lōnō, bojūu a 'lō na di dōoye a wō āgān pō ba le pōo yelbier pō ε. **II** Ala le so, wō ta le kpīere a wer pō nī a āgān vōlāa ε, tiche wō kpīere a le a Nāaŋmīn na buōrō. **III** Bojūu a kōro jaa, yi mī sōon sōo na yi maala a le a bala na ba puoro ε, na maala, na baa tuōrō a ba māe nyōrō ε. Ka a āgān vōlāa, nī dāburo, nī a pepe dib, na yi pōo a dānyurbo gbul pō, na yi maala tībe na sōonō a Nāaŋmīn nēe. **IV** Ban tīer naa ika yelsāan le, yin ba le pōo ba a befū 'lōnō pō ε, ka ba pāa piel tōrō yi. **V** Tiche ban man a ba nēe 'yer kū a Nāaŋmīn na wa tōr a vōe nī a kpīisi 'yer. **VI** A anyāna jūu le so ka ba gba mī muol a 'yer nōo kū a kpīisi, ika ban tōr a ba 'yer nītāa le ban na tōr nīre jaa 'yer, tiche ka ba kpīere a sūr pō Nāaŋmīn kaar.

VII A bonsi a jaa baarfū tara naa, a le jūu yi mōo nībir na yi kpāa a yi māe tōo sūrō Nāaŋmīn. **VIII** A ala na gar a jaa le a anyā, yi chēne vē ka a

nõfø be a yi pø, bojūu nõfø ma pøon yeldøbe yøo.
X Yı ma diere taa a yi yie tı ta ma ıre gbørø gbørø
 ε. **XI** ısuø jaa wø de a Nääñmin kufø wøn nyø
 tõnõ korø nı a wo taaba nı yelmäe nı a Nääñmin
 wæefu a jaa. **XII** Ala ı nure jaa 'yere na, wø 'yere
 a Nääñmin 'yerbie ala. Ala ı wø ın tõtõnõ, wø
 tõnõ nı a kpëc 'lø a Nääñmin na ku wø, ka a yele
 a jaa pø, ka Nääñmin nyø tıur tu a Yesu Kırısitø
 pø. 'Lø le so a tıur nı kpëc bıbir bıbir jaa. A ı a
 lε.

XIII N yøer nõnõnbø, yi ta vë ka nee 'maa yi nı
 a bøer kaa tuo na vulo yi fika yelsaan kðø le ıre
 yi ε. **XIV** Tiche yi chile an ı yi pøø naa a Kırısitø
 døçye difø pø, ka nõc na kpø yi a wø tıur wa nyır.
XV Ala ı ba tu yi naa yøn buølo a Kırısitø yuor
 juu, Nääñmin na sõø yi naa, bojūu Nääñmin Sıε
 ben a yi 'yøø. **XVI** Ala ı yi din døçye, a ta ı fika
 nıkorø, buı nãnyie, buı nıdeer, buı tø'yøønbø le yi
 ı ε. **XVII** Tiche ala ı a yi ãsuø jaa wa dire na døçye
 wøn turo Kırısitø juu, wø ta vë ka vã kpø wø ε,
 tiche wø peere Nääñmin a yuor nyø wøn di juu.
XVIII Bojūu a 'yer tøçrfø sõø ta naa, ka Nääñmin
 na piel tøçrø a wø nıbe 'yer. Ala ı sın le wøn piel,
 ñmøne le an kaara ku a bala na tør a Nääñmin
 'yer nõø? **XIX** A seb ıka, "Ala ı an ın kpëc ku a
 nıtor, ñmøne le an kaara ku a bala na ba puor ε,
 nı a yelbe-ırbø?" *(Søkpar Gän 11:31)*

XIX A le juu, vë a bala na dire a døçye a
 Nääñmin bøfø juu, de ba mæs ku a Nääñmin
 yelmäe suø na me ba, tı mõø nıbir maala vıla.

V

I A maa na ı a nıdieri naa nyø a Kırısitø døçye

nı nıbir, naa mı i nıre nyă na pıç a tıır 'lɔ na wa nyır, n 'yɔ̄nɔ̄ na a nıdierbe na be be a yı po ākpăen, **II** ika ba kaara a Nāaŋmın piir a wı̄n de 'yɔ̄ a yı nuur po, na yı tɔ̄nɔ̄ kaara nı ba, a ta i fırfu ε, tıche a i yı bɔ̄fı, bojūu le le a Nāaŋmın buɔ̄rɔ̄. A ta i libie 'yɔ̄ ε, tıche ka a nōmɔ̄ yı a tɔ̄fı. **III** Yı ta pirpir a bala yın kaar ε, tıche yı i jāne ku a piir. **IV** A pechiin gbɔ̄craa wa wa, yın nyen a sāyar na i a tıır na ba juɔ̄l ε.

V Le nı wı ju mı le a yın bala na i a pəlbıl, yı siir yı māe ku a yı nıdierbe. Yı jaa jaa yı ma siir yı māe na yı ma tɔ̄nɔ̄ kʊrɔ̄ taa, bojūu a səb ika, "Nāaŋmın 'laar a bala na 'mɔ̄rɔ̄ a ba māe, tı ma s̄n̄nɔ̄ a bala na ma siir ba māe." (*Sukpar Gān 3:34*) **VI** A le jıuu, yı siir yı māe a Nāaŋmın kpēɔ̄ sı̄c nuur po, ka wı̄ 'mɔ̄c yı a yı do a s̄ɔ̄ 'lɔ wı̄n buɔ̄rɔ̄. **VII** Yı de a yı yelwōnsı a jaa ku wı̄, bojūu 'lɔ le 'yɔ̄nɔ̄ a yı tɔ̄c.

VIII Yı gu yı māe na yı 'yɔ̄nɔ̄ jūmɔ̄, a yı dōsı̄c tı̄ kaara naa jukpēɛ̄ kaar, na uoro yuɔ̄rɔ̄ na wı̄ pāa kaara buɔ̄rɔ̄ nıre ika wı̄ nyɔ̄c 'wɔ̄b. **IX** Yı var wı̄ sɔ̄r, na yı ba gber ara a yı sɔ̄cfı po, bojūu yı bɔ̄cın naa ika a yı taaba na be a wer wı̄ jaa, mı dire na a dɔ̄cye nyāna tɔ̄ yın dire.

X Yın wa di a dɔ̄cye nyāna bälāa a Nāaŋmın na i a wāefı̄ sı̄c a 'lɔ na buɔ̄l yı 'yɔ̄ a tıır nyă na ba tara baarfı̄ po a Kırıṣito 'yɔ̄, wı̄ māe na maal yı naa na wı̄ 'yɔ̄ yı ākpēɔ̄ tı̄ na wı̄ v̄x a yı ara kpēɔ̄ kɔ̄ dām ε. **XI** 'Lɔ le so a kpēɔ̄ bı̄bir nı bı̄bir jaa. A i a le.

XII Silası na i a yεbε yelmāe sı̄c le s̄ɔ̄v ma ka n səb a gān bile nyāna, naa 'yɔ̄n yı ākpăen din

dāasīε ıka anyāna le ı a Nāaŋmın sırε wāefv. Yı ara kpẽc. [XIII](#) A yı taaba pupuorbiir na be a Babilon Nāaŋmın na 'mataa ir yı, puor yı naa, ka a n bidaba Maakı mı puoro yı. [XIV](#) Yı puor puor taa nı nõfv. Nyā'maar wo be a yın bala na be a Kırıſıto 'yōc.

**A Nāaŋmūn Nətur Oaalaā Gān, Burfuɔr
Birifor, Southern: A Nāaŋmūn Nətur Oaalaā Gān,
Burfuɔr New Testament**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Birifor, Southern

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

97b1f1fe-19fd-52d9-9481-ad2a6ade2772